

TEN-T Days 2018, Ljubljana, Slovenia

25.–27.4.2018 – Matkakertomuksen tiivistelmä

Tiivistelmä

TEN-T päiviin Ljubljanassa 25.–27.4.2018 osallistui yli 2 300 liikennealan osaaajaa, 4 Euroopan Komission jäsentä, 26 ministeriä, joista 17 EU jäsenmaista (mm. ministeri Berner). Tilaisuudessa oli yli 100 näytteilleasettajaa ja innovatiivisia liikkuvuusratkaisuja, mukaan lukien sähköllä kulkeva lentokone.

Keskiviikon 25.4. pääteemoja olivat tieturvallisuus, Merten moottoritiet (MoS), e-Mobility sekä innovatiivinen ja kestävä meriliikennesektori. Tieinfran pienillä parannuksilla voidaan saavuttaa suuriakin hyötyjä tieturvallisuudessa, mutta kaivataan paremmin saavutettavissa olevia rahoitusratkaisuja tieturvallisuuden investointeihin. MoS –hankkeisiin toivottiin lisää rahoitusta ja MoS:in toimeenpanosuunnitelma (DIP) esiteltiin. Suomen kannanotot MoS DIP-asiakirjaan on huomioitu vahvasti, ja Suomi on ollut suuri tuensaaja MoS –hankkeiden puolella. E-mobility sessiossa esiteltiin sähköliikenneprojekteja, jossa esiteltiin mm. sähkölentokone jolla pystytään lentämään 1,5 tuntia yhdellä latauksella. Kestävän meriliikenteen keskusteluissa painotettiin koulutuksen merkitystä alan tulevaisuudelle.

Torstain 26.4. teemoihin kuului kaupunkien solmukohtat (Urban Nodes), liikenteen hiilidioksidipäästöjen vähentäminen ja puhtaan liikkuvuuden edistäminen, liikenteen digitalisaatio sekä NSB ja ScanMed käytävät. Iltapäivällä vuorossa oli tapahtuman viralliset avajaiset, joissa komissaari Violeta Bulc toivotti kaikki tervetulleiksi hänen kotikaupunkiinsa. Painopisteet avajaisissa olivat ”*decarbonisation, digitalisation, investment & innovation*” ja tavoitteet vuoteen 2050 mennessä ”*Zero fatalities, Zero emissions & Zero paper at transport sector*”. Heti avajaistilaisuuden jälkeen pidettiin tilaisuus, jossa keskityttiin analysoimaan liikenteen merkitystä Euroopan integraatiolle, kaupalle ja liikkumiselle, jotka ovat avainasemassa ihmisten hyvinvoinnille.

Perjantaina 27.4. ministeri Berner osallistui paneelikeskusteluun innovatiivisesta rahoituksesta liikenteelle. Berner korosti muutospaineita liikennejärjestelmän ja liikennepalvelujen kehittämisessä, joita mm. erilaiset uudet digi- ja älyratkaisut synnyttävät. Seuraava istunto käsitteli liikenteen rahoitusta 2020 jälkeen, ja todettiin että CEF2 budjetti liikenteelle ei tule olemaan pettymys.

Yksi koko tapahtuman läpi kulkenut viesti oli rajat ylittävien hankkeiden tärkeys, sekä eri sektoreiden (kuten liikenteen ja energian) ja jäsenmaiden (liittyen esim. yhteisiin käytäntöihin, lainsäädäntöön ja ohjeistuksiin) yhteistyön merkitys Euroopan liikenteelle.

TEN-T ohjelman 25 vuotisen toiminnan arvio INEA:n workshopissa oli hyvä. Yleisesti ottaen TEN-T on ollut yksi tehokkaimpia EU -ohjelmia ja sen myötä on opittu Euroopan liikennehankkeissa yhdessä tekemällä ja hyviä käytäntöjä, osaamista ja kokemuksia jakamalla.

TEN-T -ohjelman rahoitus ja tukihankkeiden byrokratia on kasvanut vuosien saatossa ja siksi Trans European Network Executive Agency eli TENEA-*virasto* perustettiin Komission toimesta

ohjelmakauden 2007–2013 alusta valvomaan TEN-T verkon tukiohjelman hankehakuja, jäsenmaista tulleiden hanke-ehdotusten vertailua ja varojen yhtenäistä jakoa Komission ohjeiden mukaisesti. Pääosa TEN-T tuista vielä 2007–2013 kohdistettiin valtioiden väylähankkeisiin.

CEF -rahoitus 2014 alkaen mahdollisti tukien myöntämisen liikenneväylien lisäksi energiaverkkoihin, telekommunikaatioverkkoihin ja tutkimukseen (Horizon 2020). Lisäksi suuri € -määräinen osa tuesta kohdistettiin ns. koheesiomaiden hankkeisiin ja niiden toteutushankkeissa tukiprosentit olivat jopa 80 %. Innovation and Networks Executive Agency eli INEA-virasto perustettiin vuoden 2014 alusta TENEA:n työn jatkajaksi.

Suomi on saanut suunnilleen oman EU jäsenyyden maksuosuutensa mukaisen osan jaossa olleista rahoista. Erityisen hyvä Suomen saanto on ollut viime vuosina ns. Merten Moottoriteiden eli MoS -tuista. Suurimmat MoS -tuet ovat vuosina 2014–2018 saatu Suomen merenkulun, varustamoiden, satamien ja jäänmurron kehittämishankkeisiin.

TEN-T päivien esitykset löytyvät seuraavasta linkistä:

<https://www.tentdays.eu/2018/agenda.html>